

WAGENER, Auguste (Roermond 2 juni 1829 – Gent 14 mei 1896).

Behaalde het doctoraat in de klassieke filologie in Bonn (1849), waarna hij nog studeerde in Luik (doctor in de letteren en wijsbegeerte, 1850) en aan de Sorbonne en het Collège de France in Parijs (1850-1851). In 1850 werd Wagener benoemd tot geaggregeerde aan de faculteit der letteren en wijsbegeerte te Gent. In 1882 werd hem het emeritaat verleend, doch hij behield nog enkele cursussen tot 1895. Op zijn initiatief werd in 1883-1884 een Vlaamse normaalschool opgericht (afdeling geschiedenis en Germaanse filologie), die in 1891 werd opgenomen in de faculteit der letteren en wijsbegeerte. In 1878 werd hij directeur van de Voorbereidende en Bijzondere Scholen verbonden aan de universiteit (Kunsten en Manufacturen, Burgerlijke Genie) en van de Normaalschool voor Wetenschappen. Samen met J. Gantrelle was Wagener een van de grondleggers van de filologische wetenschap aan onze universiteiten.

In 1863 werd de liberaal Wagener tot gemeenteraadslid van Gent verkozen. Als schepen van onderwijs en schone kunsten (1863-1877) zette hij zich volledig in voor een emanciperend volksonderwijs.

Hieruit vloeide ook zijn streven voort naar een noodzakelijke wet op de kinderarbeid. Pleidooien in brochures, in de gemeenteraad, voor het Willemshonds en op prijsuitdelingen bleven echter zonder veel succes. Hij stichtte het kosteloos adultenonderwijs. Zijn strijd voor de wet op de kinderarbeid en voor verplicht onderwijs paste in het liberale streven naar laïcisering.

De verfransing van het Gentse stedelijk onderwijs ontlokte heel wat reacties aan de Vlaamsgezinden. Wagener reageerde scherp, maar terzelfder tijd gaf hij opdracht om alle leervakken in de moedertaal te onderwijzen. In de gemeenteraad verdedigde Wagener ook de oprichting van een Vlaams theater met professionele acteurs. Hij maakte in 1876 deel uit van het centraal comité van de Gentse Liberale Associatie en was lid van het redactiecomité van *La Flandre libérale*, die een uitgesproken vijand werd van de V.B.

In 1886 werd Wagener volksvertegenwoordiger. Ook in de Kamer had hij aandacht voor de onderwijsproblematiek, voor het gebruik van de 'Vlaamse' taal – in een tweetalig stelsel – in het middelbaar onderwijs en voor de regeling van de kinderarbeid. Hij diende een amendement in op het wetsvoorstel-Edward Coremans-Julius de Vigne volgens hetwelk in de voorbereidende afdelingen van de athenea in Vlaanderen de vakken in het Nederlands en in het Frans dienden onderwezen te worden. Eentalig 'Vlaams' onderwijs zou de officiële scholen anders immers doen leeglopen ten voordele van de vrije scholen.

In 1884 diende hij met Léon Visart de Bocarmé een wetsvoorstel in tot verbetering van de officiersopleiding waardoor de verplichte kennis van beide landstalen vanaf 1890 zou worden voorgeschreven. In 1871 werd Wagener lid van de Klasse der Letteren van de Académie royale de Belgique. Naar aanleiding van de oprichting van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde te Gent stelde hij met A. Wauters in de Académie royale voor om de *littérature flamande* uit het reglement te schrappen. Zij werden hierin echter niet gevolgd.

LITERATUUR: M. Steels, *Geschiedenis van het Stedelijk Onderwijs te Gent 1828-1914*, 1978; – J. Verschaeren, 'Wagener, Auguste', in NBW, XIII, 1990.

JOSÉ VERSCHAEREN